

KESKKONNAAMET

Riigimetsa Majandamise Keskus
madi.nomm@rmk.ee

Teie 28.05.2025 nr 3-2.1/3994

Meie 18.06.2025 nr 6-2/25/12276

Ettepanekud Sagadi maaparandusehitiste hoiutööde kava koostamiseks

Austatud Madi Nõmm

Esitasite¹ Keskkonnaametile seisukoha avaldamiseks Lääne-Viru maakonda Haljala valda Villandi, Kakuvälja ja Adaka küladesse jäävate Sagadi maaparandusehitiste hoiutööde kava lähteülesande asendiplaani.

Eesti looduse infosüsteemi (EELIS, Keskkonnaagentuur) andmetel kavandatava tegevuse ala kaitsealale, hoiualale, püsielupaika ega kaitstava looduse üksikobjekti kaitsevööndisse ei jää. Eelnimetatud objektidest lähim, Vila metsise püsielupaik², jääb rekonstrueeritava maaparandussüsteemi (MS) ala piirist ca 260 m kaugusele. Lähim kaitseala, Lahemaa rahvuspark³, mis ühtlasi kuulub üle-euroopalisel Natura 2000 võrgustikku Lahemaa linnu⁴- ja loodusala⁵, jääb ca 520 m kaugusele rekonstrueeritava MS ala piirist. MS alale jäävad III kategooria kaitsealuste lindude hiireviu ja raudkull elupaigad⁶, veidike eemale (ca 250 m) II kategooria kaitsealuse linnu valgeselg-kirjurähn elupaik⁷. MS alale jäävad III kaitsekategooria samblike haava-tardsambliku, hariliku kopsusambliku ning sambla sulgjas õhik leiukohad⁸. Kavandatavate tööde alale jääb kaks vääriselupaika⁹.

Lähtuvalt eelnevast palume hoiu- ja rekonstrueerimistööde kavandamisel arvestada järgnevaga:

1. Vääriselupaik nr 213196 asub riigimaal ning vääriselupaik nr 129008 osaliselt riigimaal, osaliselt eramaal. Metsaseaduse § 23 lg 3 sätestab, et riigimetsas korraldab vääriselupaiga kaitset riigimetsa majandaja valdkonna eest vastutava ministri määruusega kehtestatud korras. Vääriselupaikade säilimine tuleb tagada vastavalt keskkonnaministri 04.01.2007 määrusele nr 2 „Vääriselupaiga klassifikaator, valiku juhend, kaitse korraldamine ning vääriselupaiga

¹ Kiri on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 28.05.2025 nr 7-9/25/10823 all.

² EELIS kood KLO3000630.

³ EELIS kood KLO1000511.

⁴ EELIS kood RAH0000089.

⁵ EELIS kood RAH0000601.

⁶ Hiireviu elupaikade EELIS koodid KLO9117136 ja KLO9124880, raudkulli KLO9124895.

⁷ Eelis kood KLO9135633.

⁸ EELIS koodid vastavalt KLO9702912, KLO9702913, KLO9405470.

⁹ Vääriselupaigad nr 213196 ja 129008.

kaitseks lepingu sõlmimine ja kasutusõiguse tasu arvutamise täpsustatud alused”, mille § 26¹ sätestab, et riigimetsas korraldab riigimetsa majandaja vääriselupaiga kaitset EELIS-s esitatud suuniste kohaselt. Riigimetsas asuvas EELIS-sse kantud vääriselupaigas on keelatud raie, välja arvatud erandkorras tehtav raie ja kujundusraie Keskkonnaameti nõusolekul. Vääriselupaiga nr 213196 (tüüp: kuusikud ja kuusesegametsad) puhul ei ole EELIS-s majandamise suuniseid märgitud. Põhikaardi kohaselt piirneb vääriselupaik lõunast osaliselt kraaviga. Vääriselupaiga nr 129008 (tüüp: kuusikud ja kuusesegametsad) puhul on EELIS-s majandamise infos toodud „mitte raiuda“ ning „surnud ja lamapuitu mitte eemaldada“ ning mõjutegurina on välja toodud kuivendus. Vääriselupaikade lähedal võib olla oht veerežiimi mõjutamiseks ja kaitseväärtuse kahjustamiseks, kuid antud juhul ei ole tegemist vääriselupaiga tüübiga, mille puhul oleks kuivendus välistatud. Siiski, kuna vääriselupaigad on looduslikud puistud, tuleks inimtegevusest põhjustatud mõju võimalusel vältida. Samuti jääb vääriselupaigaga nr 213196 samadesse piiridesse kaitsealuste liikide haavataardsamblik, harilik kopsusamblik, sulgjas õhik kasvukohad, mis on tundlikud metsaraiele (valgustingimuste muutus), puuliikide osakaalu muutumisele ja metsa vanuse muutusele. Seetõttu on kavandatavate tööde puhul üldised leevendavad meetmed, mis aitavad vältida võimalikku negatiivset mõju vääriselupaikadele järgnevad:

- vääriselupaikade piires ja lähemal kui 50 m uusi kuivenduskraave ei rajata ja olemasolevaid ei rekonstrueerita (v.a eesvoolud);
- trassi vääriselupaikade arvelt ei laiendata;
- trassiraiega vääriselupaiku ei kahjustata.

Tööde käigus tuleb arvestada, et vääriselupaiku ei kahjustataks raietega ning vääriselupaikades ei liigutaks raskeveokitega ja sinna ei ladustataks mistahes materjale/jäätmeid.

2. Raudkull ja hiireviu on tundlikud pesitsusaegsetele häiringutele, mistõttu tuleb tööde teostamist liikide elupaigas vältida pesitsusperioodil, milleks hiireviul on 10.03-10.08 ja raudkullil 31.03.–10.08.¹⁰. Ühtlasi palume võimalusel vältida mürarikkeid töid valgeselgkirjurähni elupaigale lähimal MS alal juhul, kui müra võib jõuda elupaigani, liigi pesitsus- ja poegade üleskasvatamisperioodil (20.03.–30.06.).

Lisaks märgime, et pesitusrahu kehtib ka EELIS-sse kandmata linnuliikide puhul. Keelatud on looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine¹¹ ning keelatud on lindude tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal¹².

3. Vila metsise püsielupaigaga seoses tuleb arvestada, et Eestis on metsisele üks suurim ohutegur just kuivendus. Seega kuivenduse mõju püsielupaigani ulatuda ei tohi. Samuti tuleb võimalusel elupaiga läheduses vältida mürarikaste tööde teostamist metsise pesitsusajal 21.02.–31.08., et välistada võimalikku häiringut.
4. Arvestades, et kavandatava tegevuse alale ja lähedale jääb mitmeid kaitstavaid loodusobjekte, tuleb tegevusloa andjal tegevusloa¹³ andmise menetluse käigus hinnata, kas kavandatav tegevus võib nendele objektidele sh Natura 2000 võrgustiku alale mõju avaldada. Kui puudub selge veendumus, et oluline ebasoodne mõju on välistatud, tuleb tegevusloa andjal anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, selgitamaks välja tegevuse mõju ulatus ja olulisus (KeHJS § 11 lg 4).

Valdkonnad, mille puhul tuleb koostada eelhinnang on toodud KeHJS § 6 lg 2 ning

¹⁰ Looduskaitseseadus (LKS) § 55 lg 1 ja lg 6.

¹¹ LKS § 55 lg 6¹ p 1.

¹² LKS § 55 lg 6¹ p 2.

¹³ Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 7.

tegevusvaldkondade täpsustatud loetelu on välja toodud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“. Eelnimetatud määruse § 15 p 8 kohaselt tuleb keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang anda sellise tegevuse puhul, mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik, kuid mis võib üksi või koostoimes muu tegevusega eeldatavalt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala või kaitstavat loodusobjekti.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ester Pindmaa

peaspetsialist juhataja ülesannetes

keskkonnakorralduse büroo

Merike Pärtma 5906 5684 (keskkonnakorraldus)

merike.partma@keskkonnaamet.ee

Stella-Maria Link 5196 8480 (loodushoid, taimed)

stella-maria.link@keskkonnaamet.ee

Krista Pukk 5699 5021 (looduskasutus)

krista.pukk@keskkonnaamet.ee

Liilia Tamm 5692 8735 (mets)

liilia.tamm@keskkonnaamet.ee